

Monumentnummer*: 521626

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 19 maart 2001
Kadaster deel/nr 82803/131

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Sittard	Sittard-Geleen	Limburg

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Sittard	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Sittard	C			3879

Omschrijving**

Inleiding

VILLA in een door het Nieuwe Bouwen beïnvloede stijl, 1933. Gebouwd in opdracht van Herbert Paulsen, naar een ontwerp van architect Joseph Gärtner te Sittard. Vrijstaand gesitueerd in de lineaire bebouwing aan de oostzijde van het Sittardse stadspark, samen met de twee villa's aan weerszijden sterk teruggedrooid ten opzichte van de Vijverweg.

De ruimte onder het balkon aan de linker zijgevel werd omstreeks 1950 gedicht vanwege de bouw van een praktijkruimte voor dr. Croughs. Het ontwerp daartoe werd gemaakt door architect W. Schelberg te Sittard. UITGESLOTEN van bescherming zijn de bijgebouwde garages, de aanbouwen aan de achtergevel, de gedeeltelijke overkapping van het balkon aan de rechter gevelzijde, de houten vensterluiken, alsmede de bakstenen scheidsmuur tussen de achtertuinen van Vijverweg 8 en Vijverweg 9.

Omschrijving

Markant vrijstaande villa op een in hoofdvorm rechthoekige PLATTEGROND, gesitueerd in lengterichting ten opzichte van de Vijverweg. Het huis is voorzien van een souterrainverdieping en symmetrisch opgebouwd uit in hoogte variërende volumes van twee cq. drie BOUWLAGEN, welke refereren aan het beeld van boven elkaar gelegen scheepsdekken en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

-bruggen. De zijgevels zijn van origine in de tweede laag voorzien van balkons, ondersteund door twee hoekkolommen. Het huis wordt gedekt door achter kopgevels verzonken PLATTE DAKEN.

Gewapend betonnen fundament. Binnen- en buitenmuren van klinkers. De plint is aan de voor- en zijgevels bekleed met hardsteen; aan de achtergevel een in hoogte verspringende, in halfsteens verband gemetselde genuanceerde bakstenen plint met rollaag. De gevels zijn boven de plinten voorzien van grof wit pleisterwerk. Stalen vensters en deuren. Ongeglazuurde rode dorpels. Betonnen luifels annex lateien.

Symmetrische VOORGEVEL. Een terugliggend middenvolume van drie bouwlagen, voorzien van drie vensterassen. Centraal in de eerste laag een rechthoekige van oorsprong dubbele stalen entree deur met bovenlicht, thans vervangen door een enkelvoudige kunststof deur met zij- en bovenlichten. Deze deur wordt aan weerszijden geflankeerd door twee rechthoekige stalen T-vensters, met decoratieve verticale geleiding parallel aan de vensterstijlen. Voor dit middenvolume een aan weerszijden verbreed bordes met vier trappen, bekleed met hardsteen.

In de tweede bouwlaag, boven de entree een aanzienlijk balkon, toegankelijk via drie dubbele stalen deuren met decoratieve verticale geleiding, parallel aan de deurstijlen. In de derde laag drie verticaal ingedeelde, ronde stalen vensters. Authentieke vlaggenmast in houder.

Aan beide zijden van het middenvolume een volume van twee lagen met balkon, in de voorgevel voorzien van één vensteras. In deze assen een rechthoekig, verticaal ingedeeld stalen souterrainvenster met roosterwerk; in de eerste laag een rechthoekig stalen vensterkozijn met zij- en bovenlichten, onderling gescheiden door twee geprofileerde verticale tracteringen. Deze tracteringen lopen door in de vensterlijst van het rechthoekige stalen venster in de tweede laag. Dit venster is verticaal ingedeeld en heeft een decoratieve verticale geleiding parallel aan de vensterstijlen.

Het aanzicht van de ZIJGEVELS wordt bepaald door het trapsgewijs oplopen van de bouwlagen. De rechter zijgevel heeft in de eerste laag twee rechthoekige stalen T-vensters met niet-authentieke luiken. Onder deze vensters, in de plint, twee rechthoekige stalen T-vormige souterrainvensters met roosters. In de tweede laag een gevelbreed balkon, steunend op twee hoekkolommen. Een centraal geplaatst, verticaal ingedeeld rechthoekig stalen venster, aan weerszijden geflankeerd door twee smalle, rechthoekige stalen balkondeuren. Dit middenvenster en de balkondeur in de rechterhelft van de zijgevel worden aan het oog onttrokken door de balkonopbouw. In de derde laag twee rechthoekige, smalle stalen balkondeuren. Op de gevelhoeken hemelwaterafvoeren met vergaarbakken.

In de linker zijgevel is de open ruimte onder het balkon gedicht door de omstreeks 1950 gebouwde praktijkruimte. De praktijkruimte heeft in de voorgevel een rechthoekig, verticaal ingedeeld stalen venster; in de zijgevel een risalerend gevelvlak, waarin centraal een verdiept geplaatste deur, met aan weerszijden een rechthoekig verticaal ingedeeld stalen venster; in de achtergevel twee smalle stalen vensters met bovenlicht en luiken. In de plint onder deze vensters een verticaal ingedeeld souterrainvenster.

Centraal in de tweede laag van de linker zijgevel een verticaal ingedeeld rechthoekig stalen venster, aan weerszijden geflankeerd door twee smalle, rechthoekige stalen balkondeuren. In de derde laag twee rechthoekige stalen balkondeuren.

Een vlakke, onregelmatig ingedeelde ACHTERGEVEL, waarin in drie vensterassen herkenbaar zijn. In het verhoogde middendeel, van de derde naar de eerste laag, achtereenvolgens een rechthoekig verticaal ingedeeld stalen venster; een reeks van vijf gekoppelde stalen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

trappenhuisvensters, waaruit het oorspronkelijke glas-in-lood ten dele is verdwenen; in de eerste laag oorspronkelijk een rechthoekige stalen keukendeur, waarnaast een rechthoekig, dubbel verticaal ingedeeld vensterkozijn. Deze situatie is gewijzigd door de realisatie van een achteruitgang met kunststof deur, het stalen keukenkozijn is vervangen door een rechthoekig kunststof kruiskozijn. Rechts naast de achteruitgang de trap, waarlangs de souterrainverdieping van buitenaf bereikbaar is. In het rechterdeel van het achtergevelvlak twee boven elkaar geplaatste rechthoekige, verticaal ingedeelde stalen vensters. Het venster in de eerste laag heeft niet-authentieke luiken. Het linker achtergevelvlak was oorspronkelijk op dezelfde wijze ingedeeld, maar wordt in de eerste laag aan het oog onttrokken door de aangebouwde serre. Het venster in de eerste laag is verwijderd en de vensterlijst uitgebroken, waardoor de aangebouwde serre vanuit de woonkamer bereikbaar is.

Het INTERIEUR van de villa is, inclusief de indeling, grotendeels ongewijzigd bewaard gebleven.

Waardering

De villa is van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een plaatselijke historische ontwikkeling, is van belang als bijzonder specimen van een typologische ontwikkeling en had ten tijde van de bouw een sterke innovatieve waarde. De architectuurhistorische waarden van het pand worden bepaald door de bouwstijl, door de betrokkenheid van architect Gärtner, door de hoogwaardige esthetische kwaliteit, het materiaalgebruik en de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur. De villa is een essentieel onderdeel van het complex Amerikaanse huizen aan de Vijverweg, is vanwege de situering verbonden met de ontwikkeling en uitbreiding van Sittard, is van betekenis voor het aanzien van Sittard en beschikt over een historisch-ruimtelijke relatie met de bodemgesteldheid. De architectonische gaafheid van ex- en interieur is redelijk. Bovendien is het pand van belang in relatie tot de visuele gaafheid van de omgeving. Bovendien beschikt het pand over een hoge mate van cultuur- en architectuurhistorische, bouwtechnische en typologische zeldzaamheid. De villa vertegenwoordigt een algemeen belang vanwege het geheel van voornoemde waarden.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument